

ALCOOLUL ȘI VOLANUL – O COMBINAȚIE PERICULOASĂ

Vasile PLĂMĂDEALĂ, lector superior

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: Republica Moldova are o bogată tradiție de producere și o cultură înaltă a consumului de alcool. Alcoolul afectează serios capacitatea de conducere a automobilului, fiind totodată și una din cauzele principale a accidentelor rutiere grave. Articolul cuprinde o analiză a statisticii consumului de alcool în Republica Moldova, consecințelor, riscurilor și efectelor, generatoare de evenimente rutiere. Sunt descrise practicile altor țări privind prevenirea și diminuarea acestui pericol la volan. De asemenea, sunt aduse argumente cu privire la prevenirea consumului de alcool în timpul conducerii automobilelor.

Cuvinte cheie: consum de alcool, băuturi alcoolice, riscurile și efectele consumului de alcool.

Republica Moldova este o țară cu o cultură puternic înrădăcinată a consumului și abuzului de alcool. Din păcate, consumul regulat de alcool se soldează deseori cu abuz sau chiar cu alcoolism cronic, cu toate consecințele de rigoare în plan individual și social. Nici una din campaniile de politică precedente nu au reușit să reducă amploarea acestui pericol național. Conform datelor Organizației Mondiale a Sănătății, Republica Moldova se plasează pe locurile fruntașe în Europa și la nivel mondial după nivelul consumului de produse alcoolice, fără a ține cont de cantitățile enorme de băuturi alcoolice neînregistrate produse în condiții casnice (conform estimărilor unui studiu [1], realizat de compania IMAS în perioada 12-30 mai 2008 pe un eșantion de 1146 de persoane cu vârsta mai mare de 15 ani, ele constituie circa 50% din volumul efectiv de produse alcoolice consumate).

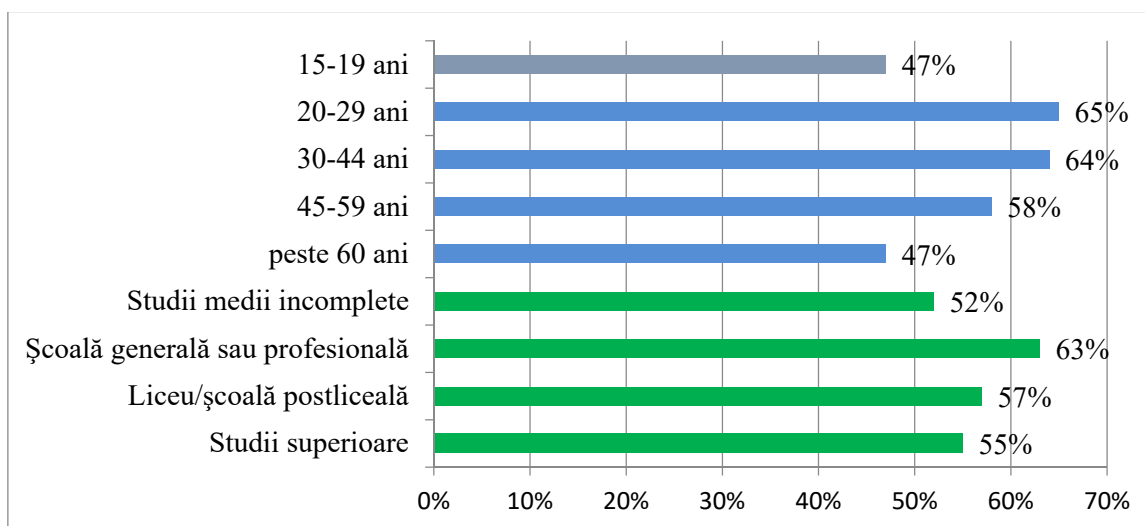

Fig. 1. Consumul de băuturi alcoolice divizat pe categorii de vârstă și nivel de educație

Conform rezultatelor sondajului sociologic realizat în cadrul acestui studiu, în Republica Moldova produsele alcoolice se consumă în circa 60% din toate gospodăriile casnice, acest indicator fiind subestimat, după părerea autorilor studiului. Cel mai înalt nivel al consumului de băuturi alcoolice este înregistrat în rândurile populației de 20–44 ani (figura 1), cu studii medii de specialitate și cu un nivel de venituri familiale ce depășește valoarea de 2500 lei lunar. Circa 23% din populație consumă produse alcoolice mai rar de o dată pe lună, 25% – 1–2 ori pe lună, 24% – o dată pe săptămână, 19% – 2-3 ori pe săptămână și 4% – în fiecare zi (figura 2). Situația consumului de alcool printre persoanele de gen masculin este mai agravată. În fiecare zi consumă alcool conform raportului 3,8% dintre bărbați, față de 0,7% dintre respondenți femei. Dacă se ține cont și de producția casnică, atunci vinul este băutura cea mai populară. Aproape 23% din populația consumatoare consumă 1,0-3,5 litri de vin pe lună, iar 15% – mai mult de 3,5 litri. S-a constatat că berea se consumă de un număr mai mic de cetățeni, cea mai înaltă pondere revenindu-le consumatorilor cu vârsta cuprinsă între 15–19 ani. Băuturile alcoolice tari se consumă preponderent în mediul urban (18% față de 13% în mediu rural) de către persoanele cu vârsta de peste 60 de ani (18%). Circa 35% din consumatori consumă băuturi alcoolice pentru a sărbători anumite evenimente, 20% – tradiții în familie, 19% – consideră că e benefic pentru sănătate, în timp ce pentru 22% consumul de alcool este o posibilitate de relaxare. Totodată, circa 20% din populație consideră că stresul poate fi depășit prin consumul băuturilor alcoolice.

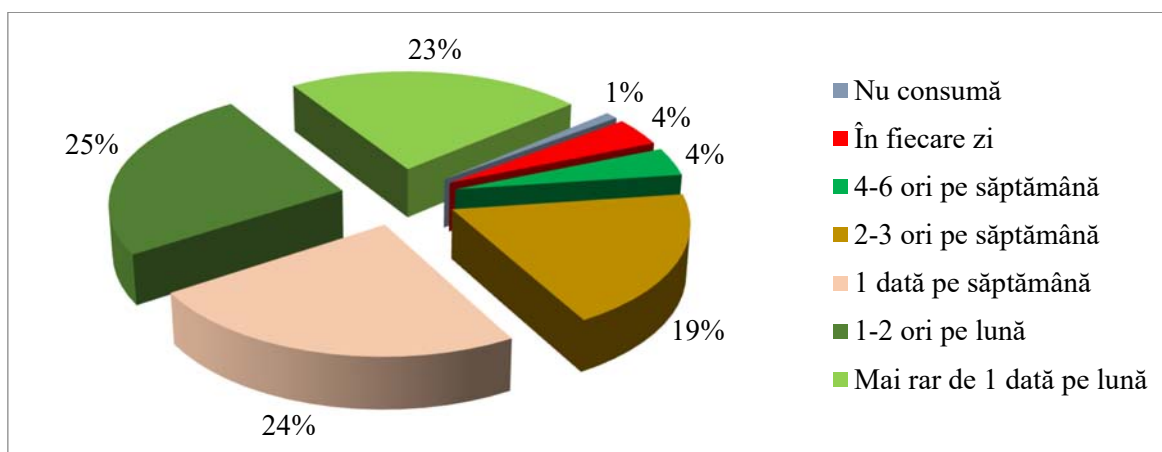

Fig. 2. Frecvența consumului de băuturi alcoolice

Astfel, sondajul realizat confirmă că nivelul de consum al băuturilor alcoolice rămâne ridicat, populația activă din mediul rural fiind consumatorul principal, o pondere mai importantă revenind bărbaților. Persoanele de vârstă a treia consumă mai rar băuturi alcoolice. Tinerii consumă în special băuturile slab alcoolice (berea), iar persoanele cu vârste de peste 60 de ani consumă în special băuturi alcoolice tari.

Dezmembrarea familiilor, pierderea locurilor de muncă, intrarea în sărăcie și alte forme de „eșec personal” sunt în mare măsură cauzate, condiționate sau accelerate de abuzul de alcool. Evident, se manifestă și legătura inversă, stresul social intensificând și mai mult exasperarea, iar odată cu ea, ducând și la sporirea consumului de alcool. Consumul abuziv de alcool se răsfrânge negativ și asupra altor membri ai familiei. Conform sondajului [1], 53% din cei care abuzează sunt căsătoriți și majoritatea au copii sub vârsta majoratului. Consumul de alcool la părinți se răsfrânge negativ asupra reușitei școlare a acestor copii și mărește riscul ca și ei ulteriori să devină consumatori de băuturi alcoolice.

Consecințele consumului excesiv de alcool sunt multiple, având impact atât economic, cât și social. Alcoolul este una din cauzele majore care afectează sănătatea populației. Deosebit de mari sunt cheltuielile sociale și economice legate de accidentele rutiere cauzate de conducerea automobilului în stare de ebrietate. Circa 9,35% (anual câte 245) (*tabelul 1*) în perioada anilor 2000-2016 din accidentele rutiere se produc din cauza consumului de alcool la volan. În perioada anilor 2001-2007 în Republica Moldova 441 (anual câte 55) de persoane au decedat în accidentele rutiere cauzate de consumul de alcool, iar 3074 (anual câte 384) de persoane au fost traumatizate [1-6].

Alcoolul în serios afectează capacitatea de conducere. Conducătorul în stare de ebrietate prezintă pericol mai mare, decât în cazurile în care acesta este bolnav sau se află într-o stare avansată de oboseală. Statistica demonstrează, că alcoolul este cauza a 1/3 [7] din accidentele rutiere grave în lume, iar în țările economic dezvoltate, 50% [8] din accidentele rutiere cu consecințe grave și deosebit de grave se produc pe seama conducătorilor aflați la volan în stare de ebrietate. După ponderea deceselor din accidente de circulație produse ca urmare a consumului de alcool, Republica Moldova face parte din top 10 (locul 6) cu 46,15% [9]. La nivel global, fiecare al zecelea accident auto soldat cu decese este legat într-un fel sau altul de alcool.

În cadrul unui studiu [7], cu privire la conducerea vehiculelor în stare de ebrietate în Republica Moldova, efectuat de Automobil Club din Moldova în parteneriat cu Inspectoratul Național de Patrulare și PromoLex în perioada 20.07-26.07.2015 pe un eșantion de 1000 conducători auto cu vârsta mai mare de 18 ani, în localitățile afectate cel mai mult de problema șofatului în stare de ebrietate, doar 1,75% din șoferii chestionați au recunoscut că obișnuiesc să urce la volan după ce au consumat băuturi alcoolice, alții 8,83% au răspuns că uneori, iar 2,72% au motivat că doar în cazuri de excepție. Îmbucurător este faptul, că majoritatea (86,70%) au răspuns că nu consumă băuturi alcoolice la volan, însă apare întrebarea cât de onești au fost ei față de acest studiu. Sondajul de opinie reflectă faptul că rata bărbaților care șofează în stare de ebrietate este mai mare, decât a femeilor. Astfel, din totalul femeilor chestionate, doar 2,34% au răspuns că î-și permit să conducă automobilul după ce au consumat băuturi alcoolice, la bărbați numărul fiind de câteva ori mai mare (13,74%). Conform categoriilor de vârstă, ca și în general la consumul de alcool, în grupurile de risc privind șofatul în stare de ebrietate intră șoferii cu vârsta cuprinsă între 18-40 de ani și cei trecuți de 60 de ani (*tabelul 2*). În dependență de experiența conducătorului, mai des urcă la volan în stare de ebrietate, cei cu stagiul cuprins între 6-10 ani – 26,77%, după care urmează cei cu stagiul 1-5 ani – 18,11%, 16-20 ani – 15,75% și 11-15 ani – 14,17%. Conducătorii cu stagiul mai mare de 20 ani constituie 25,20%. Luând în considerare domeniile de activitate din care fac parte șoferii chestionați, cei mai mulți care conduc în stare de ebrietate, activează în domeniul agriculturii (33,33%), construcțiilor (21,50%) și șomerii (20,69%).

Tabelul 1. Accidente rutiere și victime cauzate de consumul de alcool

Anul	Accidente rutiere, total	din ele cauzate de consumul de alcool	%, din totalul accidentelor rutiere	Persoane traumatizate, total	din ele cauzate de consumul de alcool	%, din totalul de persoane traumatizate	Persoane decedate, total	din ele cauzate de consumul de alcool	%, din totalul de persoane decedate
2000	2580	260	10,08	3147	484	15,38	406	55	13,55
2001	2666	264	9,90	3277	438	13,37	410	55	13,41
2002	2899	283	9,76	3505	340	9,70	412	53	12,86
2003	2670	228	8,54	3215	366	11,38	424	60	14,15
2004	2447	212	8,66	2888	363	12,57	405	51	12,59
2005	2289	290	12,67	2770	305	11,01	391	36	9,21
2006	2298	220	9,57	2807	354	12,61	382	52	13,61
2007	2437	272	11,16	2984	424	14,21	464	79	17,03
2008	2875	493	17,15	3511	-	-	508	-	-
2009	2755	476	17,28	3297	-	-	487	-	-
2010	2930	158	5,39	3747	-	-	452	-	-
2011	2826	181	6,40	3535	-	-	443	-	-
2012	2712	185	6,82	3510	-	-	441	-	-
2013	2603	229	8,80	3221	-	-	295	-	-
2014	2564	177	6,90	3080	-	-	324	-	-
2015	2527	141	5,58	3021	-	-	297	-	-
2016	2445	95	3,89	2904	-	-	308	-	-
Anual	2619	245	9,35	3201	384	12,00	403	55	13,65

Studiul constată că nivelul de informare a conducătorilor auto cu privire la prevederile legislației în materie de nivel admisibil de alcool în sânge și aerul expirat, precum și sancțiunile pentru această încălcare este scăzut. Astfel, doar 16,21% din șoferii intervievați cunosc nivelul admisibil de alcool în sânge și în aerul expirat, iar valoarea amenzii pentru conducerea în stare de ebrietate este cunoscută de circa 25% din respondenți. Fiind intervievați cu privire la motivația respectării prevederilor legale sus menționate, respondenții au expus că unul din motivele principale este „*de frica amenzilor*”, abia după care urmează motivul „*este un pericol pentru mine*”.

Tabelul 2. Rata șofatului în stare de ebrietate pe categorii de vârstă

Vârsta, ani	Rata, %
18-30	13,00
31-40	14,00
41-50	9,00
51-60	10,00
> 61	16,00

Întrucât alcoolul paralizează funcțiile inhibitoare ale cortexului cerebral, individul aflat în stare de ebrietate devine excitat, agitat sau chiar agresiv. Conducătorul, în astfel de situații, î-și pierde capacitățile de control și coordonare a mișcărilor, aprecierea corectă a situațiilor în trafic. Efectele sedative ale alcoolului afectează judecata într-un mod, care de cele mai multe ori nu este observat de cel care bea. De asemenea, afectată este acea parte a creierului care controlează inhibițiile sociale, ceea ce-i face pe oameni să facă și să spună lucruri pe care altfel nu le-ar face sau spune. Aceste efecte apar de la primele înghițituri de alcool.

Sub influența alcoolului, în perioada de excitare, se camuflează senzația de oboseală, se reduce atenția și precizia percepției, se afectează memoria, rațiunea și gândirea. Capacitatea de muncă și aptitudinile psihologice scad, dar subiectiv apar senzații neîntemeiate de încredere în sine, ca urmare individul eronat consideră că este capabil de a efectua orice activități și acțiuni, în realitate însă, practic, nu este apt de a face nimic.

Consumând chiar și cantități neînsemnate de alcool are loc inhibarea gândirii, ca urmare, conducătorul necesită mult mai mult timp pentru a aprecia situațiile din traficul rutier, lua decizii și întreprinde măsuri, fapt care reduce gătința acestuia de a acționa în cazul schimbării inopinate a situației de trafic. Pe lângă aceasta, se

afectează aptitudinea de a percepe vizual distanța, culorile, crește timpul necesar pentru revenirea vederii în cazul orbirii, brusc crește timpul de reacție. Aprecierea eronată a distanței, creșterea timpului de reacție și, implicit, a spațiului de oprire, frecvent conduc la implicarea conducătorilor aflați în stare de ebrietate în accidente rutiere legate de călcarea pietonilor, tamponarea de vehicule și obstacole.

Alcoolul este un drog depresant. Acesta încetinește activitatea sistemului nervos central, inclusiv a creierului. Alcoolul afectează conducerea vehiculului, deoarece cauzează: probleme de vedere, timp de reacție prelungit, concentrație și vigilență reduse, mai multă relaxare și moleșală, ce face ca șoferul să adoarmă la volan, dificultatea înțelegerii informației senzoriale, și îndeplinirii mai multor sarcini în același timp, imposibilitatea și lipsa dorinței de a respecta regulile de circulație, prea multă încredere în forțele proprii și automobilului condus.

Efectele de mahmureală ale alcoolului a doua zi pot îngreuna concentrația și siguranța conducerii, cauzând adormirea la volan. O persoană care a consumat alcool crede că este extrem de atentă, că poate conduce vehiculul în siguranță. Totuși, alcoolul afectează vederea și experiența realității. Acțiunile și reacțiile acestei persoane sunt diferite de ceea ce se cere în realitate, însă ea știe cât de tare i-au fost afectate abilitățile de a conduce un vehicul.

Alcoolul afectează în primul rând, funcția mintală, iar judecata este prima care dispare, ce înseamnă că motivarea și precauția sunt reduse rapid. Totodată, alcoolul reduce abilitatea conducătorului auto de a se concentra la sarcini multiple necesare în timpul conducerii, cum ar fi viteza vehiculului, poziția acestuia, alt trafic pe drum, pornirea radioului și participarea în conversații cu pasagerii. De asemenea, alcoolul reduce abilitatea conducătorului auto de a „interpreta” situațiile, semnele și semnalele pe care un șofer trebuie să le înțeleagă și să reacționeze rapid pentru a fi în siguranță pe drum. Alcoolul îl aduce repede pe conducător într-o stare de confuzie și în neputința de a răspunde la situații de urgență.

Alcoolul reduce activitatea vizuală până la 32% [10], reduce vederea periferică ce rezultă în viziunea de tunel, reduce abilitatea de a estima distanța și perceperea adâncimii (poziționarea vehiculului), dilată pupilele, încetinește reacțiile pupilei ceea ce rezultă în probleme de vedere la farurile din față și „orbirea” conducătorului, câmpul vizual se îngustează, acuitatea vizuală slăbește, iar pe timp de noapte scade de câteva ori capacitatea de distingere a culorilor. De asemenea, alcoolul reduce abilitatea urechii de a auzi, amortizează sunetele și interferează cu abilitatea de a determina direcția sunetelor, încetinește timpul de reacție cu 15-25%, ceea ce rezultă în accidente și coliziuni care ar fi putut fi evitate în lipsa consumului de alcool.

Conducătorul ar trebui să țină cont că: alcoolul nu este un aliment, alcoolul nu încălzește, dimpotrivă, accentuează pierderea de căldură din organism, alcoolul nu înlătură oboseala. Conducătorul obosit are nevoie de odihnă și de dulciuri și nu de băuturi alcoolice care să-i creeze efecte iluzorii.

Conform literaturii de specialitate, prin alcoolemie se înțelege cantitatea de alcool pur exprimată în grame la un litru de sânge (‰ – promile). La rândul ei, alcoolemia este în funcție de însușirile psihofiziologice ale individului și influențată de mai mulți factori, precum sunt: starea sănătății, masa corpului, vârstă, sexul individului, conținutul stomacal și gradul de deprindere a persoanei cu alcoolul. Starea de ebrietate este mai evidențiată în cazul în care persoana este bolnavă, se află într-o stare avansată de oboseală, precum și în stare de excitare nervoasă profundă sau în stare de deprimare, copleșire.

Este important de cunoscut că mulți oameni judecă greșit abilitatea de a conduce după dexteritatea fizică. Este o abordare greșită, pentru că cele mai multe accidente produse de alcool nu sunt cauzate de execuția incorectă a manevrelor, dar din cauza gândirii incorecte în fazele de identificare, predicție și luare a unei decizii în timpul conducerii. Funcțiile creierului, care sunt primele afectate de alcool, nu sunt importante numai pentru capacitatea de a conduce în siguranță, dar și pentru luarea deciziilor raționale, cum ar fi cea de a nu conduce după consumul de alcool. De aceea, este important de stabilit planuri alternative de transport, încă înainte de a fi băut primul pahar.

Pe măsură ce crește cantitatea de alcool din sânge, corpul pierde din ce în ce mai multe dintre funcțiile, care îi permit să conducă în siguranță. Probabilitatea de a provoca un accident crește exponențial, încă înainte ca șoferul să se simtă amețit. Conducerea sub influența alcoolului, chiar și la o concentrație mică, este o adevărată ruletă rusească. Iată cum crește riscul de accident în funcție de concentrația de alcool din sânge [11]:

- 0,3‰ – debutează riscul producerii unui accident;
- 0,5‰ – riscul producerii unui accident crește de 2 ori;
- 0,8‰ – riscul producerii unui accident crește de 10 ori;
- 1,0‰ – riscul producerii unui accident crește de 15 ori;
- 1,5‰ – riscul producerii unui accident crește de 35 ori;
- 2,0‰ – riscul producerii unui accident crește de 55 ori ș.a.m.d.

Manifestările datorate intoxicației alcoolice sunt [11, 12]:

- ✓ 0,1‰ – tulburări de comportament puțin evidente, care pot trece neobservate;
- ✓ 0,2‰ – dereglarea reflexelor, întârzierea timpului de reacție;
- ✓ 0,6‰ – tulburări de atenție și de vigilență, întârzierea reflexelor;
- ✓ 1,0‰ – prelungirea marcată a timpului de reacție, de frânare și de manevrare și dereglarea răspunsurilor la excitații optici și auditivi;
- ✓ 1,5‰ – tulburări nete de comportament și de sensibilitate, dereglarea reflexelor, împrăștierea atenției cu aspect de om beat;
- ✓ 2–3‰ – manifestări de beție evidentă la toți indivizii;
- ✓ 4‰ – stare de comă cu dispariția tuturor reflexelor, lipsa de orientare în timp și spație, stare de inconștiență;
- ✓ 5–7‰ – intoxicație alcoolică mortală.

În dependență de masa corpului, aceiași cantitate de alcool cauzează diferite valori ale alcoolemiei (figura 3). Ca punct de reper s-a luat alcoolemia de 0,25‰ a persoanei cu masa corpului de 75 kg. Astfel, se poate constata că, conducătorii care consumă aceiași cantitate de alcool, periclitează în mod diferit siguranța traficului.

Există păreri eronate că mirosirea soluției de amoniac, consumul de cafea sau ceai concentrat, dușul rece ori somnul de scurtă durată, contribuie la eliminarea rapidă a alcoolului și revenirea la normal a organismului. În realitate însă, influența alcoolului și afectarea organismului rămâne neschimbată, deci, procedeele menționate nu contribuie la revenirea organismului, subiectiv doar persoana are senzații de revenire la normal. Astfel că, revenirea are loc doar după eliminarea deplină a alcoolului din organism, însă pentru aceasta se necesită ceva timp.

Eliminarea alcoolului din organism se face lent și anume câte 0,15‰ pe oră. În perioada de intoxicare (faza ascendentă) alcoolemia este mai mare în sânge, decât în urină. În perioada de dezintoxicare (faza descendentă) alcoolemia este mai mare în urină, decât în sânge.

Consecințele consumului de alcool pe fondul și în timpul tratamentului cu medicamente contraindicate activității de conducere devin imprevizibile, ajungându-se până la deces.

În dependență de felul băuturii, adică de concentrația de alcool, cantitatea consumată și conținutul stomacului, absorbția alcoolului poate avea loc în timp de 0,5...1,0 oră. Eliminarea alcoolului însă, după cum s-a menționat mai sus, are loc în măsură de 0,15‰ pe oră.

Din punct de vedere al siguranței se consideră că, chiar și o mică alcoolemie fiziologică este inadmisibilă, deoarece, conform literaturii de specialitate, conducătorul în stare de ebrietate ușoară, are senzații reduse, aproximativ cu 20% [8], privind perceperea accelerației, decelerației, forței centrifuge la deplasarea în curbă etc.

Sunt conducători auto care au idei false despre consumul de alcool și din păcate cei tineri sunt principalele victime ale consumului de alcool asociat cu drogurile, pericol mare al unei astfel de combinații diabolice. La moment, în unele țări ale lumii este admisibilă o alcoolemie fiziologică de 0,1...1,0‰ [8]. Spre exemplu: în SUA – 1,0‰; în Marea Britanie, Malta, *Lihtenștein* – 0,8‰; în majoritatea țărilor europene – 0,5‰; Lituania – 0,4‰; Rusia – 0,35‰; Azerbaidjan, Belarus, Bosnia și Herțegovina, Georgia, Serbia și Muntenegru – 0,3‰; Norvegia, Polonia, Suedia și Estonia – 0,2‰; Albania – 0,1‰; Armenia, Ungaria, Moldova, România, Slovacia, Ucraina și Cehia – 0,0‰.

Conform datelor Organizației Mondiale a Sănătății, anual în accidente rutiere, cauzate de starea de ebrietate a conducătorilor, mor peste 250 mii de persoane și sunt vătămate corporal peste 10 milioane de oameni. 78% din ei sunt bărbați în stare de ebrietate. Fiecare al cincilea accident rutier este provocat în urma consumului de alcool. Traficul sub influența consumului de alcool este mai periculos pentru om, decât toate maladiile infecțioase luate la un loc. Aproape un sfert dintre accidente rutiere de pe teritoriile statelor din Uniunea Europeană au loc pe fondul consumului de alcool. Circa 30000 de oameni din Uniunea Europeană mor anual în accidente rutiere, iar consumul de alcool este, în cele mai multe cazuri, cauza care conduce la producerea lor [13].

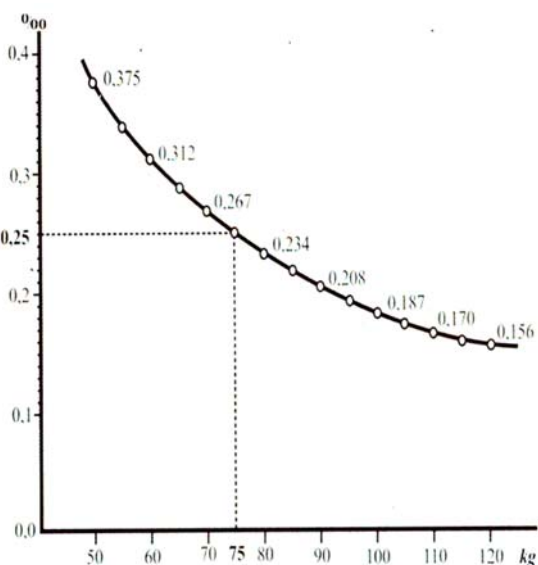

Fig. 3. Modificarea alcoolemiei în dependență de masa corpului [8]

Un studiu realizat între 2006 și 2011 [13], ce a inclus 13 țări din Uniunea Europeană a peste 50000 de șoferi care au fost testați pentru depistarea urmelor lăsate în organism de 25 de substanțe cum ar fi drogurile ilegale, alcoolul sau medicamentele, a constatat că: 3,5% dintre șoferi consumaseră alcool, 1,9% luaseră substanțe ilegale, iar 1,4% consumaseră medicamente. Între 28% și 53% dintre conducătorii auto implicați în accidentele rutiere care s-au petrecut în nouă țări din Uniunea Europeană consumaseră substanțe psihoactive.

Tabelul 3. Conducătorii verificați și depistați în stare de ebrietate

Anul	Conducători verificați la starea de ebrietate	Conducători depistați în stare de ebrietate
2000	48734	31859
2001	51395	24383
2002	54127	26718
2003	62697	22950
2004	59786	25811
2005	61145	22899
2006	62476	21435
2007	64175	21694
2008	65246	13207
2009	69487	6578
2010	44228	3976
2011	54255	4153
2012	58818	4274
2013	54349	3975
2014	52206	3724
2015	50074	3689
2016	48295	3418

În Republica Moldova, după cum s-a menționat, peste 9% din accidentele rutiere se produc din cauza conducătorilor în stare de ebrietate. Numărul șoferilor depistați în stare de ebrietate la volan în perioada anilor 2000-2007 depășește cifra de 20000, reducându-se simțitor de la an la an în perioada anilor 2008-2016 (*tabelul 3*) [14]. În anul 2016 numărul de conducători depistați în stare de ebrietate în comparație cu anul 2000 s-a redus de 9,32 ori, motivul principal ar putea fi – amenzile usturătoare din ultima perioadă pentru depistarea în stare de ebrietate la volan. În *tabelul 4*. se prezintă statistica conducătorii vehiculelor pentru transportul pasagerilor în municipiul Chișinău depistați în stare de ebrietate în perioada anilor 2000-2006 [14].

Tabelul 4. Conducătorii vehiculelor pentru transportul pasagerilor în municipiul Chișinău depistați în stare de ebrietate

Anul	Maxi-taxi		Taxi		Parcul de troleibuze		Parcul de autobuze	
	stare de ebrietate	constatarea consumului de alcool	stare de ebrietate	constatarea consumului de alcool	stare de ebrietate	constatarea consumului de alcool	stare de ebrietate	constatarea consumului de alcool
2000	61	17	69	26	7	4	15	3
2001	41	13	60	29	10	0	7	1
2002	42	31	66 (7)	15 (4)	10	2	6	2
2003	58	26	107 (10)	25 (9)	3	1	9	2
2004	54	20	104 (15)	29 (10)	5	2	6	3
2005	71	17	107 (9)	14 (7)	11	1 (1)	6	7
2006	47	15	87 (15)	33 (11)	5	0	2	3

Notă: În paranteze sunt conducătorii depistați la consumul sau starea de ebrietate narcotică.

Adevăruri greșite. Deseori conducătorii explică probele de laborator pozitive la alcool prin consumul chefirului, bomboanelor cu alcool, unor feluri de limonadă, mâncării cu conținut de oțet, medicamentelor fabricate în bază de alcool etc. Mucoasa cavității bucale are capacitatea de a absorbi alcoolul ce trece prin gură, care poate influența timp de 20...30 min probele de laborator (aerul expirat, saliva). La expirarea acestui timp

alcoolul se descompune până la produsele finale. Dacă examinatul mărturisește că a consumat produsele, medicamentele enumerate mai sus, medicul propune examenului să clătească gura cu apă distilată, îl ține sub supraveghere 30 *min* apoi clătirea se repetă și abia atunci se efectuează probele de laborator. Dacă și după această procedură probele de laborator indică alcool, se stabilește consumul de alcool. Controlul clinic determină dacă persoana suspectată de consum de alcool este în stare de ebrietate sau nu.

O altă greșeală comisă de conducători este încercarea de a grăbi procesul de dezalcoolizare prin consumul unor medicamente, produse alimentare pastile „*antipolițai*” etc. Consumul produselor alimentare nu face decât să prelungească procesul de asimilare a alcoolului în organism. Tabletele „*antipolițai*” au un efect deodorant, de scurtă durată 5...10 *min*, care poate fi ușor scos prin procedura de clătire a cavității bucale descrisă mai sus.

Alte rețete populare de dezalcoolizare ca: moarea, supa de usturoi, varza, pătrunjelul etc., provoacă o senzație subiectivă de îmbunătățire a situației, schimbă componența mirosului, dar nu accelerează în nici un fel procesul de asimilare a alcoolului în organism. Alcoolul, fiind introdus în organism, posedă un anumit mod de asimilare, care depinde de frecvența consumului de alcool, calitatea și cantitatea lui. În mediu în organism se asimilează 12...18 g de alcool etilic pe oră.

Consumând alcool, conducătorii trebuie să rețină următoarele:

- după un consum moderat de alcool, pentru refacere, e necesară perioada de descompunere biologică a alcoolului, apoi 24 *ore* pentru restabilirea ritmului biologic diurn de funcționare a organelor interne;
- consumul considerabil de alcool lungeste această perioadă până la 5...7 zile;
- abuzul permanent de alcool pune starea psihică și fizică a conducătorului în dependență față de alcool;
- alcoolismul nu se tratează și se transmite prin ereditate.

Sfaturi pentru „petrecători”. Nu mergeți la petreceri cu automobilul personal dacă știți că veți consuma alcool, indiferent de cantitate. Dacă ați mers totuși cu automobilul la un chef, la înapoierea acasă asigurați-vă cu un șofer sau luați un taxi. Dacă nu ați renunțat la băuturile gazdei și nu aveți posibilitatea de a lua un taxi, după spartul chefului, găsiți un loc de odihnă și trageți un somn zdravăn înainte de a vă urca din nou la volan.

A bea la volan sau a conduce sub influența băuturilor alcoolice, indiferent cum se spune, reprezintă o încălcare serioasă a legii. În multe țări se poate face închisoare sau plăți amenzi uriașe, precum și anularea permisului auto sau lipsirea de dreptul de a conduce pe o anumită perioadă, în consecință pierderea serviciului sau a familiei etc.

În Republica Moldova prin stare de ebrietate se înțelege starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau alte substanțe cu efecte similare, prin stare de ebrietate alcoolică cu grad minim se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,3 până la 0,5 g/l sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,15 până la 0,3 mg/l, iar prin stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat se înțelege starea persoanei, care are concentrația de alcool în sânge de la 0,5 g/l și mai mult sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult [15]. Mai jos se descriu pedepsele prevăzute pentru conducerea automobilului sub influența alcoolului sau în stare de ebrietate.

Republica Moldova. În comparație cu alte țări, pedeapsa pentru conducerea automobilului în stare de ebrietate este destul de dură. **Codul contravențional** prevede următoarele pedepse [16]:

1. Conducerea vehiculului de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool, ce depășește gradul maxim admisibil stabilit de lege, dacă fapta nu constituie infracțiune, se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale (unitatea convențională constituie 50 *lei*) cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani.
2. Predarea cu bună știință a conducerii vehiculului către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool ce depășește gradul maxim admisibil stabilit de Guvern sau în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similare, dacă fapta nu constituie infracțiune, se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale cu aplicarea a 6 puncte de penalizare sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 1 la 3 ani.
3. Consumul de alcool, de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similare de către conducătorul de vehicul implicat în accident rutier, până la testarea alcoolscopică sau până la recoltarea probelor biologice în cadrul examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei, cu excepția consumului de medicamente cu efecte similare substanțelor psihotrope, după producerea accidentului de circulație și până la sosirea poliției la fața locului, dacă acestea au fost administrate de personal medical autorizat și au fost impuse de starea de sănătate, se sancționează cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani.

4. Acțiunile specificate la punctele 1-3, în cazul în care admiterea la trafic a conducătorului de vehicul nu prevede obligația de a deține permis de conducere, se sancționează cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de la 20 la 40 de ore sau cu arest contravențional pe un termen de 15 zile.
5. Acțiunile prevăzute la punctele 1-3, săvârșite de către o persoană care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce vehicule, dacă fapta nu constituie infracțiune, se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de la 40 la 60 de ore, sau cu arest contravențional pe un termen de 15 zile.

Codul penal prevede următoarele pedepse [15]:

1. Încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport în stare de ebrietate, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății, se pedepsește cu amendă în mărime de la 950 la 1350 unități convenționale, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 4 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani.
2. Acțiunea prevăzută la punctul 1, care a provocat: vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății ori decesul unei persoane, se pedepsește cu închisoare de la 4 la 8 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 4 la 5 ani.
3. Acțiunea prevăzută la punctul 1, care a cauzat decesul a două sau mai multor persoane, se pedepsește cu închisoare de la 7 la 12 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.
4. Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similare se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani.
5. Predarea cu bună știință a conducerii mijlocului de transport către o persoană care se află în stare de ebrietate, dacă această acțiune a provocat urmările indicate la punctele 1-3, se pedepsește cu amendă în mărime de la 800 la 900 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani.
6. Refuzul, împotrivirea sau eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical se pedepsește cu amendă în mărime de la 900 la 1000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani.
7. Acțiunile prevăzute la punctele 4-6, săvârșite de către o persoană care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport, se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1050 la 1150 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 1 an.

Gradul de alcool în sânge și pedeapsa suportată de conducătorii în stare de ebrietate la volan în diverse țări ale lumii se descrie în continuare [17, 18].

Austria. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,49‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,5 la 0,79‰, se sancționează cu amendă de la 300 la 3700 €. La încălcarea repetată conducătorul este îndreptat la psiholog. În cazul încălcării a treia dată timp de 2 ani este posibilă privarea de dreptul de a conduce vehicule. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,8 la 1,19‰, se sancționează cu amendă de la 800 la 3700 € și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 1 lună, iar în cazul încălcării repetate – pe 3 luni; de la 1,2 la 1,59‰, se sancționează cu amendă de la 1200 la 4400 € și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 4 luni; mai mare de 1,6‰ sau conducătorul refuză să treacă testarea alcoolică, se sancționează cu amendă de la 1600 la 5900 € și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 6 luni. Pentru conducătorii cu stagiul mai mic de 2 ani, nivelul admis de alcool în sânge este de 0,1‰.

Azerbaidjan. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,29‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este mai mare de 0,3‰, se sancționează cu amendă de 400 AZN (216 €) sau privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 la 12 luni, în caz că au fost cauzate vătămări ușoare a integrității corporale sau a sănătății ori pagube materiale, mărimea amenzii crește până la 700 AZN (378 €) și privarea de dreptul de a

conduce vehicule până la 2 ani. Refuzul conducătorului de a trece testarea alcoolică se sancționează cu o amendă de la 400 la 700 AZN (de la 216 la 378 €) și privarea de dreptul de a conduce vehicule până la 2 ani.

Albania. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,1‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este mai mare de cel admisibil, se sancționează cu o amendă de la 2500 la 10000 ALL (de la 18 la 74 €) și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 la 12 luni. Dacă conducătorul refuză să treacă testarea alcoolică, se sancționează cu o amendă de la 5000 la 20000 ALL (de la 37 la 148 €) și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 la 12 luni.

Belarus. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,3‰. Depășirea nivelului maxim, se sancționează cu o amendă de la 1150 la 2300 BYN (de la 564 la 1127 €) și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de până la 3 ani.

Belgia. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,49‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,5 la 0,79‰, se interzice conducerea automobilului timp de 3 ore și se sancționează cu o amendă de 150 € la locul încălcării. În cazul refuzului de a achita pe loc, este posibilă urmărirea penală și o amendă de până la 3000 €. Dacă nivelul de alcool în sânge depășește 0,8‰, se interzice conducerea automobilului timp de 6 ore și se sancționează cu o amendă de 600 €. În cazul refuzului de a achita pe loc, este posibilă urmărirea penală și o amendă de până la 12000 €, precum și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 5 ani. Dacă conducătorul are stagiul până 2 ani, conducătorul automat este pus sub urmărire penală.

Bulgaria. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,49‰. În cazul verificării, dacă testul alcoolic în aerul expirat este pozitiv, conducătorul este îndreptat pentru a da analiză de sânge în instituțiile medicale corespunzătoare. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,5 la 0,8‰, se sancționează cu o amendă de 500 BGN (255 €) și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 6 luni; de la 0,8 la 1,2‰, se sancționează cu o amendă de 1000 BGN (510 €) și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 1 an. În cazul încălcării repetate, amenda constituie de la 1000 la 2000 BGN (de la 510 la 1020 €), iar permisul de conducere se suspendă pe un termen de la 1 la 3 ani. Dacă nivelul de alcool în sânge depășește 1,2‰, legea prevede pedeapsa cu închisoare până la 1 an. În cazul refuzului de a trece testarea alcoolică, se sancționează cu o amendă de 2000 BGN (1020 €) și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 2 ani.

Bosnia și Herțegovina. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,3‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,31 la 1,0‰, se sancționează cu o amendă de la 50 la 250 KM (de la 26 la 128 €), în caz că au suferit alți participanți la trafic, se sancționează cu o amendă de la 100 la 300 KM (de la 51 la 153 €); de la 1,0 la 2,0‰, se sancționează cu o amendă de la 100 la 300 KM (de la 51 la 153 €), în caz că au suferit alți participanți la trafic, se sancționează cu o amendă de la 300 la 1000 KM (de la 153 la 510 €), mai mare de 2,0‰, se sancționează cu o amendă de la 400 la 1000 KM (de la 204 la 510 €).

Marea Britanie. Legea britanică este la prima vedere mai puțin draconică, dar este severă și arată seriozitatea cu care autoritățile tratează alcoolul la volan. Dacă conducătorul stă pe scaunul său în automobilul oprit, având peste limita de 0,8‰ alcool în sânge sau se apropie neînsoțit de automobilul parcat, cu cheile acestuia în posesie, se sancționează cu o amendă de până la 2500 £ (2976 €), 3 luni pedeapsă cu închisoarea și privarea de dreptul de a conduce vehicule. Aceasta crește la 3 ani, pentru cei care au fost condamnați de două ori în mai puțin de 10 ani. În cazul opririi de poliție și în urma testelor conducătorul este depistat cu alcool în sânge peste limita legală sau chiar dacă este sub limita legală, dar abilitatea de a conduce este serios afectată de alcool, se sancționează cu o amendă de până la 5000 £ (5952 €), 6 luni pedeapsă cu închisoare, privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 1 la 3 ani. Producerea unui accident mortal din cauza alcoolului atrage după sine pedeapsa cu închisoare de până la 14 ani, amendă într-o sumă nelimitată, privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 2 ani și obligația de a susține încă o dată examenul pentru obținerea permisului auto. În plus, conducătorul poate fi considerat „*pericol de mare risc*” dacă are două condamnări în 10 ani sau are alcool în sânge de 2,5 ori mai mult decât limita legală, refuză să se supună etilotestului sau refuză recoltarea probelor de sânge. Cei care sunt depistați frecvent conducând sub influența alcoolului se privează de dreptul de a conduce vehicule pentru o perioadă mai îndelungată. În plus, există și probleme suplimentare. Costurile de asigurare a automobilului cresc în mod semnificativ, prima de asigurare anuală scade substanțial, angajatorul poate concedia conducătorul, care ar putea să se confrunte cu restricții de călătorie, mai ales în SUA, iar dacă conducătorul se deplasează pentru muncă, angajatorul vede condamnarea pe permisul de conducere.

Ungaria. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,0‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este mai mic de 0,5‰, se sancționează cu o amendă de 150000 HUF (481 €); de la 0,5 la 0,8‰, se sancționează cu o amendă de 200000 HUF (721 €); mai mare de 0,8‰, se sancționează cu o amendă de 300000 HUF (961 €).

Grecia. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,5‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,5 la 0,8‰, se sancționează cu o amendă de 200 €; de la 0,8 la 1,1‰, se sancționează cu o amendă de 700 € și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de până la 3 luni; mai mare de 1,1‰, se sancționează cu o amendă de 1200 € și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de până la 6 luni, fiind posibilă pedeapsa cu închisoare până la 2 luni, încălcarea repetată timp de 2 ani, se sancționează cu o amendă de 2000 €, privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de până la 5 ani, fiind posibilă pedeapsa cu închisoare până la 6 luni. Pentru conducătorii cu stagiul mai mic de 2 ani, precum și conducătorii de motociclete, nivelul admis de alcool în sânge este de 0,2‰. Dacă nivelul de alcool în sânge la acești conducători este de la 0,2 la 0,8‰, se sancționează cu o amendă de 200 €.

Georgia. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,3‰. Dacă nivelul de alcool în sânge depășește norma admisă, se sancționează cu o amendă de 700 GEL (261 €) sau privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de până la 6 luni. Predarea cu bună știință a conducerii vehiculului către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool sau în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice, se sancționează cu o amendă de 1000 GEL (373 €). Dacă conducerea în stare de ebrietate a devenit cauza de distrugere a bunurilor publice sau vătămări ușoare a unei persoane, precum și la eschivarea de la testarea alcoolsopică, se sancționează cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 3 ani.

Danemarca. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,5‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,5 la 2,0‰, amenda se calculează prin înmulțirea venitului net lunar la promile în sânge; peste 2,0‰, se sancționează cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la 1 an. Indiferent de cantitatea de alcool în sânge, la conducerea într-o manieră periculoasă, se aplică aceeași pedeapsă. Dacă conducătorul pe parcursul a 3 ani este oprit de trei ori pentru conducerea în stare de ebrietate, riscă cu confiscarea automobilului și pedeapsa cu închisoare până la 10 ani.

Finlanda. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,5‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,5 la 1,2‰, amenda constituie de la 15 tarife zilnice și privarea de dreptul de a conduce vehicule. Depășirea nivelului de 1,2‰ se consideră încălcare gravă, pedeapsa, în afară de amenda nu mai mică de 60 tarife zilnice, prevede pedeapsa cu închisoare.

Franța. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,5‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,5 la 0,8‰, se sancționează cu o amendă de 135 €; mai mare de 0,8‰, se sancționează cu o amendă de 4500 € și încetarea acțiunii licenței până la 3 ani, de asemenea fiind posibilă pedeapsa cu închisoare până la 2 ani. O pedeapsă analogică este prevăzută în cazul refuzului de a trece testarea alcoolsopică. În caz de accident rutier, ce a condus la traumatisme serioase, dacă nivelul de alcool în sânge este mai mare de cel admisibil, se sancționează cu o amendă de 10000 € și pedeapsa cu închisoare până la 2 ani. Pentru conducătorii cu stagiul mai mic de 2 ani nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,2‰, amenda pentru depășire constituind 135 €.

Croația. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,5‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,5 la 1,0‰, se sancționează cu o amendă de la 1000 la 3000 HRK (de la 134 la 401 €); de la 1,0 la 1,5‰, se sancționează cu o amendă de la 3000 la 5000 HRK (de la 401 la 668 €); mai mare de 1,5‰, precum și conducerea sub influența drogurilor, se sancționează cu o amendă de la 5000 la 15000 HRK (de la 668 la 2005 €) sau pedeapsa cu închisoare până la 2 luni. Nivelul maxim admis de alcool în sânge pentru conducătorii cu vârsta de până la 24 ani este de 0,0‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este până la 0,5‰, se sancționează cu o amendă de 700 HRK (94 €).

Muntelegru. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,3‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,3 la 0,5‰, se sancționează cu o amendă de la 70 la 200 €; de la 0,5 la 1,0‰, se sancționează cu o amendă de la 300 la 2000 €; mai mult de 1,0‰, arest până la 60 de zile.

Cehia. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,00‰. Dacă nivelul de alcool în sânge depășește nivelul admisibil, se sancționează cu o amendă de la 2500 la 20000 CZK (de la 93 la 742 €) și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la 1 an. Refuzul de a trece testarea alcoolsopică, se sancționează cu o amendă de la 25000 la 50000 CZK (de la 927 la 1854 €) și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 1 la 2 ani.

Elveția. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,5‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,51 la 0,79‰, se sancționează cu o amendă mai mare de 500 CHF (463 €); mai mare de 0,8‰, se sancționează cu o amendă de la mai mare de 1000 CHF (926 €) și privarea de dreptul de a conduce vehicule până la 3 luni. Pentru conducătorii cu stagiul până la 1 an, nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,1‰.

Suedia. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,2‰. Dacă nivelul de alcool în sânge depășește norma admisibilă, este posibilă pedeapsa cu închisoare în dependență de nivelul de alcool în sânge și privarea de dreptul de a conduce vehicule. Mărimea amenzii depinde de nivelul venitului conducătorului.

Estonia. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,2‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,21 la 0,49‰, se sancționează cu o amendă de 400 € și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de până la 6 luni; de la 0,5 la 1,49, se sancționează cu o amendă de 1200 € și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de până la 12 luni.

Germania. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,3‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,3 la 0,5‰, iar conducătorul nu a încălcat nici o regulă de circulație, nu e prevăzută nici o pedeapsă; mai mare de 0,5‰, în cazul primei încălcări conducătorul se sancționează cu o amendă de 500 €, în cazul încălcării repetate, se sancționează cu o amendă de 1000 € și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de până la 3 luni, la a treia încălcare, se sancționează cu o amendă de la 1500 € și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de până la 3 luni; mai mare de 1,1‰, în afară de amendă este posibilă și pedeapsa cu închisoare până la 6 luni și privarea de dreptul de a conduce vehicule de până la 5 ani. În cazul vârstei conducătorului sub 21 de ani sau mai puțin de 2 ani experiență la volan, dacă șoferul este profesionist, se interzice consumul de alcool la volan sub orice formă, amenda constituind 250 €.

Irlanda. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,5‰. Pentru conducătorii cu experiență la volan mai mică de 2 ani, nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,2‰. În prezent amenda pentru conducerea în stare de ebrietate poate atinge 5000 € cu privarea de dreptul de a conduce vehicule de la 1 la 3 ani. În cazul încălcării repetate, se sancționează cu privare de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 6 ani.

Spania. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,5‰. Pentru conducătorii cu stagiul mai mic de 2 ani nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,3‰. Dacă nivelul de alcool în sânge depășește nivelul maxim admisibil sau în cazul refuzului de a trece testarea alcoolică, se sancționează cu o amendă de 500 €. Dacă nivelul de alcool în sânge depășește nivelul maxim admisibil de 2 ori sau încălcarea se repetă timp de un an, precum și în cazul depistării în organism a substanțelor narcotice interzise, se sancționează cu o amendă de 1000 €.

Italia. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,5‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,5 la 0,8‰, se sancționează cu o amendă de la 527 la 2108 € și încetarea acțiunii licenței pe un termen de la 3 la 6 luni; de la 0,8 la 1,5‰, se sancționează cu o amendă de la 800 la 3200 € și încetarea acțiunii licenței pe un termen de la 6 luni la 1 an, de asemenea, fiind posibilă pedeapsa cu închisoare pe o perioadă de 6 luni; mai mare de 1,5‰, se sancționează cu o amendă de la 1500 la 6000 € și încetarea acțiunii licenței pe un termen de la 1 la 2 ani, fiind posibilă pedeapsa cu închisoare pe un termen de la 6 luni la 1 an și reținerea vehiculului. Refuzul de a trece testarea alcoolică se sancționează cu o amendă de la 1500 la 6000 € și încetarea acțiunii licenței pe un termen de la 6 luni la 2 ani, fiind posibilă pedeapsa cu închisoare pe un termen de la 6 luni la 1 an. Pentru conducătorii cu vârsta de până la 21 ani sau cu stagiul mai mic de 3 ani, nivelul admisibil de alcool în sânge este de 0,0‰. Dacă nivelul de alcool în sânge pentru acești conducători este mai mic de 0,5‰, se sancționează cu o amendă de la 163 la 658 €.

Cipru. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,5‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,45 la 0,49‰, se prevede o avertizare; de la 0,5 la 0,79 se sancționează cu o amendă de 100 € și se reține conducătorul până la momentul, când persoana responsabilă poate prelua automobilul de la locul verificării sau de la sectorul de poliție; de la 0,8 la 1,25‰, se sancționează cu o amendă de 200 € și se reține conducătorul până la momentul, când persoana responsabilă poate prelua automobilul de la locul verificării sau de la sectorul de poliție; de la 1,26 la 1,6‰, se sancționează cu o amendă de 200 € și se reține conducătorul până la momentul, când persoana responsabilă poate prelua automobilul de la locul verificării sau de la sectorul de poliție; mai mare de 1,6‰ – mărimea amenzii este stabilită de judecată.

Letonia. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,5‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,5 la 1,0‰, se sancționează cu o amendă de la 430 la 640 € și privarea de dreptul de conducere a vehiculelor pe un termen de 1 an; de la 1,0 la 1,5‰, se sancționează cu o amendă de la 850 la 1200 € și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 2 ani, fiind posibil arestul administrativ de la 5 la 10 zile; mai mare de 1,5‰, se sancționează cu o amendă de la 1200 la 1400 € și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 4 ani. Aceeași pedeapsă riscă conducătorul în caz de refuz a trecerii testării alcoolscopice, precum și în cazul prezenței în organism a substanțelor narcotice sau altor substanțe psihoactive, în ambele cazuri fiind posibil arestul administrativ de la 10 la 15 zile. Pentru conducătorii cu stagiul de conducere mai mic de 2 ani, nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,2‰. Dacă nivelul de alcool în

sânge la acești conducători este de la 0,2 la 0,5‰, se sancționează cu o amendă de la 210 la 430 € și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de până la 6 luni.

Lituania. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,4‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,4 la 1,5‰, se sancționează cu o amendă de la 300 la 450 € și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 1 la 1,5 ani; mai mare de 1,5‰ sau refuzul de a trece controlul „treziei”, se sancționează cu o amendă de la 1000 la 2000 € și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 1 la 4 ani. Pentru conducătorii de taximetre, motociclete, ciclomotoare, vehicule cu masa totală mai mare de 3,5 tone sau cu numărul de locuri pentru pasageri mai mare de 9, precum și conducătorii cu stagiul de conducere până la 2 ani, nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,0‰. Dacă nivelul de alcool în sânge la acești conducători este până la 0,4‰, se sancționează cu amendă de la 150 la 300 €, iar pentru conducătorii tineri de la 230 la 300 €. Predarea cu bună știință a conducerii vehiculului către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool sau în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similare, se sancționează cu amendă de la 90 la 140 €. Conducerea vehiculului în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe psihoactive, se sancționează cu amendă de la 300 la 860 € și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 1 la 3 ani.

Polonia. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,2‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,21 la 0,5‰, se sancționează cu o amendă de 5000 PLN (1185 €) și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 3 la 15 ani. În caz de accident de circulație, amenda constituie nu mai puțin de 10000 PLN (2370 €), iar banii se transferă persoanelor ce au suferit. Dacă nivelul de alcool în sânge depășește 0,5‰, aceasta se consideră o infracțiune și dosarul se examinează în judecată cu riscul arestului imediat. Conducătorii, ce au fost depistați în stare de ebrietate la volan, după restabilirea permisului de conducere sunt obligați să instaleze în automobil un „*lacăt pentru alcool*” (*alcoguard*). Acest dispozitiv nu permite pornirea motorului, dacă nivelul de alcool în sânge este mai mare de 0,1 mg/dm³.

Portugalia. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,49‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,50 la 0,79‰, se sancționează cu o amendă de la 250 la 1250 € și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 1 lună la 1 an; de la 0,8 la 1,19‰, se sancționează cu o amendă de la 500 la 2500 € și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 luni la 2 ani; mai mare de 1,2‰, se sancționează cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 3 ani și riscul pedepsei cu închisoare până la 1 an.

Rusia. Consumul de către conducător a oricăror substanțe ce provoacă o stare de ebrietate se interzice categoric. Însă se stabilește, că faptul consumului de substanțe, ce provoacă o stare de ebrietate, trebuie să se determine luând în considerare eroarea sumară posibilă a măsurărilor, care constituie 0,16 mg de spirt etilic pur la un litru de aer expirat. Astfel, de facto nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,35‰. Dacă nivelul de alcool în sânge depășește 0,35‰, amenda constituie 30000 RUB (485 €) cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 1,5 la 2 ani. La încălcarea repetată, precum și în cazul refuzului de a trece testarea alcoolică privind starea de ebrietate, amenda este de la 200000 la 300000 RUB (de la 3233 la 4849 €) cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 3 ani.

România. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,00‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este mai mic de 0,8‰, se sancționează cu o amendă de la 603 la 1340 RON (de la 133 la 296 €) și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de până la 90 de zile; mai mare de 0,8‰ – conducătorul riscă pedeapsa cu închisoare pe un termen de la 1 la 5 ani.

Serbia. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,3‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,31 la 0,5‰, se sancționează cu o amendă de 5000 RSD (41 €); de la 0,51 la 1,2‰, se sancționează cu o amendă de la 6000 la 20000 RSD (de la 49 la 162 €) și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 3 luni; de la 1,21 la 2,0‰, se sancționează cu o amendă de la 15000 la 30000 RSD (de la 122 la 243 €) și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de până la 8 luni; mai mare de 2,0‰, se sancționează cu o amendă de la 100000 la 120000 RSD (de la 812 la 974 €) sau arest până la 15 zile, precum și privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de până la 8 luni. În caz că accidentul rutier a fost provocat de un conducător în stare de ebrietate, mărimea amenzii crește cu 30 – 50%.

Slovacia. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,0‰. Dacă nivelul de alcool în sânge depășește normele admisibile, amenda începe de la 230 €.

Slovenia. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,5‰. Dacă nivelul de alcool în sânge este până la 0,5‰, dar colaboratorul de poliție consideră, că conducătorul nu poate conduce în siguranță automobilul, amenda constituie 300 €; de la 0,51 la 0,8‰, se sancționează cu o amendă de 600 €; de la 0,81 la 1,1‰, se sancționează cu o amendă de 900 €; mai mare de 1,1‰, se sancționează cu o amendă de 1200 € și reținerea conducătorului pe un termen de la 6 la 12 ore. Pentru conducătorii cu stagiul de până la 3 ani, nivelul

maxim admis de alcool în sânge este de 0,0%. În cazul depășirii acestei norme până la 0,5%, amenda constituie 300 €.

Turcia. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,5%. Dacă nivelul de alcool în sânge depășește norma admisibilă, amenda constituie 650 TL (168 €) la prima încălcare. În cazul încălcării repetate mărimea amenzii crește până la 814 TL (210 €). La încălcările ulterioare, precum și conducerea sub influența substanțelor narcotice, mărimea amenzii constituie 1327 TL (342 €). Pentru conducătorii automobilelor cu remorcă, nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,0%.

Ucraina. Necătând la „zero absolut legal”, starea de ebrietate alcoolică se stabilește dacă nivelul de alcool în sânge este mai mare de 0,2%. Dacă nivelul de alcool în sânge depășește norma admisibilă, se sancționează cu o amendă de la 2550 la 3400 UAH (de la 88 la 118 €) sau privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 1 la 2 ani, ori muncă neremunerată în folosul comunității pe o perioadă de la 40 la 50 ore, sau arest administrativ pe un termen de la 7 la 10 zile. Încălcarea repetată timp de 1 an conduce la privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani sau muncă neremunerată în folosul comunității pe o perioadă de la 40 la 60 ore, ori arest administrativ pe un termen de la 10 la 15 zile.

Luxemburg. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,5%. Pentru conducătorii cu stagiul mai mic de 2 ani, nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,2%. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,5 la 0,8%, se sancționează cu o amendă de 145 €; de la 0,8 la 1,2%, se sancționează cu o amendă până la 500 €; mai mare de 1,2%, se sancționează cu o amendă de la 500 la 10000 € cu privarea de dreptul de a conduce vehicule și fiind posibil arestul pe un termen de la 8 zile la 3 ani.

Malta. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,5%. Pentru conducătorii cu stagiul mai mic de 2 ani, nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,0%, amenda constituind 65 €.

Olanda. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,5%. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,51 la 0,8%, se sancționează cu o amendă de 325 €; de la 0,81 la 1,0%, se sancționează cu o amendă de 425 €; de la 1,01 la 1,15%, se sancționează cu o amendă de 550 €; de la 1,16 la 1,30%, se sancționează cu o amendă de 650 €; mai mare de 1,30% – se examinează în judecată. Pentru conducătorii cu stagiul mai mic de 5 ani, precum și pentru conducătorii de ciclomotoare cu vârsta de până la 24 ani, nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,2%. Dacă nivelul de alcool în sânge la acești conducători constituie de la 0,21 la 0,5%, amenda constituie 325 €.

Norvegia. Nivelul maxim admis de alcool în sânge este de 0,2%. Dacă nivelul de alcool în sânge este de la 0,21 la 0,5%, se sancționează cu o amendă de 6000 NOK (643 €); mai mare de 0,5%, se sancționează cu o amendă de 10000 NOK (1072 €), fiind posibil și arestul, în dependență de conținutul de alcool în sânge.

China. Cu un nivel al alcoolului în sânge de la 0,2 la 0,8%, se privează dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 3 luni și se aplică o amendă de până la 500 *yuani*. Peste acest nivel, conducătorul poate petrece 15 zile în închisoare, se privează dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 6 luni și se aplică o amendă de până la 2000 *yuani*. Toți cei depistați la volan în stare de ebrietate avansată trebuie să petreacă 6 luni în închisoare. A existat și un caz de condamnare la moarte cu executare a unui șofer pentru uciderea din imprudență a unui pieton în timp ce era în stare de ebrietate la volan, însă ulterior s-a renunțat la această pedeapsă.

Hong Kong. În cazul concentrației de peste 0,5% alcool în sânge, se aplică o amendă, condamnare la închisoare până la 3 ani, plus puncte de penalizare și obligația de a participa la ore de instruire auto.

Statele Unite ale Americii. Există multe diferențe subtile între legile ce guvernează condusul sub influența băuturilor alcoolice în diferite state americane, dar aproape toate se concentrează în jurul următoarelor reguli de bază:

- având o vârstă sub 21 de ani și depistat cu alcool în sânge la volan, conducătorul are mari probleme;
- nu trebuie de condus în cazul prezenței vre-o unei sticle sau cutie cu alcool deschise, lucru valabil și pentru pasageri;
- chiar și pentru o singură abatere este necesară participarea la cursuri obligatorii de educație rutieră;
- de obicei, după cea de-a două abatere, se pune problema închisorii;
- confiscarea vehiculului;
- suspendarea permisului.

În unele state aceste penalități pot fi aplicate încă de la prima abatere și nu e ceva neobișnuit ca făptașul să petreacă și câteva zile în închisoare. Nu e recomandată angajarea unui avocat, pentru că multe state impun pedepsele chiar dacă ai angajat un reprezentant legal. Cei care încalcă legea de mai multe ori î-și pot pierde multe drepturi pe teritoriul SUA, inclusiv pe cel la vot și pe cel de deținere a unei arme.

Canada. Conducătorul poate fi condamnat, dacă conduce automobilul, se află în automobil sau doarme în el, având un nivel de alcool în sânge peste limita legală de la 0,5 la 0,8%, în funcție de vârstă și

experiență. Aceeași pedeapsă se aplică și dacă se refuză etilotestul sau recoltarea probelor de sânge. Se poate anula permisul și ajunge în fața tribunalului, iar pedepsele se aplică în funcție de numărul abaterilor: la o abatere – 1000 \$ amendă și permisul suspendat 1 an; a două abateri – 30 zile în închisoare și permisul suspendat 2 ani; a treia abatere – 120 zile în închisoare și permisul suspendat 3 ani. În caz de o condamnare primită în altă țară în ultimii 5 ani, se refuză intrarea în Canada.

Mexic. Dacă conducătorul are o condamnare pentru alcool în ultimii 10 ani, i se refuză intrarea în țară și poate fi închis în închisoare.

Chile. Până la 0,8‰ conducătorul primește amendă de 410 \$ și permisul se suspendă pentru 3 ani. Peste 0,8‰, conducătorul riscă de a petrece până la 10 luni în închisoare, amenda este dublă și dacă este la prima abatere permisul se suspendă 2 ani, la a doua – 5ani, iar la a treia – pe viață.

Peru. În această țară, oricare ar fi nivelul de alcool în sânge, conducătorul primește cel puțin un avertisment din partea poliției. Peste 0,5‰ se suspendă permisul pentru 6 luni și se aplică amendă. În caz de provocare a accidentelor fără urmări grave, conducătorul poate ajunge la închisoare, în timp ce pentru accidente cu urmări grave sau victime, primește până la 5 ani de închisoare și se privează dreptul de a conduce vehicule pe viață.

Australia. Cel mai strict stat este Victoria, dar și în celelalte se aplică pedepse, de la amenzi până la închisoare și suspendarea permisului auto.

Noua Zeelandă. Pentru conducătorii cu vârsta sub 20 de ani, depistați cu o mică cantitate de alcool în sânge, pedeapsa este de până la 3 luni închisoare, amendă de 2250 \$ neo-zeelandezi, iar permisul este suspendat pentru minimum 3 luni. Pentru conducătorii cu vârsta peste 20 de ani, limita este de 0,8‰, iar pentru abateri repetate pot primi o pedeapsă maximă de până la 2 ani de închisoare, amendă de 6000 \$ neo-zeelandezi și suspendarea permisului auto pentru 1 an.

În scopul realizării unor obiective cu privire la combaterea consumului de alcool la volan Inspectoratul Național de Patrulare al IGP al MAI în parteneriat cu Automobil Club din Moldova au desfășurat o campanie de siguranță rutieră „Alcoolul și volanul – cocktail mortal!”, cu scopul de a informa, responsabiliza și educa conducătorii de autovehicule cu privire la riscurile șofatului în stare de ebrietate. De asemenea, în programul informativ „Mesager”, în buletinele de știri TV „Moldova 1”, în cadrul rubricii „Viața – o prioritate în trafic”, difuzată la Radio Moldova, în emisiunile pentru copii difuzate de ambele instituții, în programele matinale jurnaliștii, ținând cont de cele mai grave abateri de la regulile de circulație, au pus pe post reportaje despre producerea accidentelor grave, cauzele și consecințele acestora. În același timp, telespectatorii și radio ascultătorii au fost informați despre campaniile și operațiunile „Transparența”, „Noaptea albe”, „Zero Grade”, „Girofar” și altele, organizate de către Inspectoratul Național de Patrulare al IGP al MAI. De către colaboratorii Dispensarului Republican de Narcologie se petrec anual ore privind instruirea antialcoolică și antidrog a conducătorilor depistați în stare de ebrietate la volan. Concomitent, în cadrul școlilor de pregătire a conducătorilor auto, se petrece instruirea antialcoolică și antidrog a viitorilor conducători de vehicule. Pe principalele artere rutiere s-au instalat panouri de informare cu privire la pericolul prezentat de către conducătorul în stare de ebrietate la volan. Pe diverse canale TV și posturi radio s-au difuzat spoturi sociale cu tematica pericolului prezentat de consumul de alcool la volan. Astfel, s-au întreprins măsuri de informare în masă a pericolului prezentat de starea de ebrietate la volan, rămâne să conștientizeze și conducătorii auto.

Concluzii:

1. Cel mai înalt nivel al consumului de băuturi alcoolice este înregistrat în rândurile populației de 20–44 ani, cu studii medii de specialitate și cu un nivel de venituri familiale ce depășește valoarea de 2500 lei lunar.
2. Peste 50% din populația Republicii Moldova consumă băuturi alcoolice cel puțin o dată pe săptămână, situația fiind mai gravă în rândurile bărbaților.
3. În perioada anilor 2000-2016 fiecare al 10 accident rutier se produce din cauza consumului de alcool la volan.
4. Motivul principal de renunțare la băuturile alcoolice la volan este „frica amenzilor”, apoi „pericolul prezentat”.
5. În ultimii ani numărul de conducători depistați în stare de ebrietate la volan este în descreștere continuă – motivul principal fiind amenzile usturătoare din ultima perioadă.
6. Problema consumului de alcool la volan nu va pierde din actualitate atâta timp, cât fiecare conducător nu va conștientiza, că responsabilitatea privind ceea ce se întâmplă cu el și cei din jur cade pe umerii săi.

Bibliografie

1. Consumul și abuzul de alcool în Republica Moldova: evaluarea situației și impactul. Chișinău, 2008, -24 p. http://expert-grup.org/ro/biblioteca/item/download/713_0d75c5b27b120b4961991587c7c6799e (vizitat 21.04.2017).
2. Plămădeală V., Analiza accidentelor rutiere în Republica Moldova în perioada anilor 2000–2014. Materialele conferinței naționale științifico – practice „Transporturi: inginerie, economie și management”. Chișinău, 22-23 mai 2015, UTM, p. 198 – 208. ISBN 978-9975-45-380-6.
3. Plămădeală V., Accidente rutiere și siguranța circulației, Teză de magistru, Chișinău UTM 2006, -159 p.
4. Ududovici D., Plămădeală V., Regulamentul și securitatea circulației rutiere, Manualul conducătorului auto, Ediția a 3-a revăzută și completată, Editura Epigraf, Chișinău 2010, -288 p.
5. statistica.md (vizitat 26.04.2017).
6. <http://www.saferoads.md/index.php?view=statistics> (vizitat 26.04.2017).
7. „Alcoolul și volanul” Studiu în domeniul siguranței rutiere în Republica Moldova. http://www.saferoads.md/information/Alcoolul_%C8%99i_volanul_studiu_final.pdf. (vizitat 21.04.2017).
8. Onceanu V., D.; Bulgac, A., Bazele comportamentului în conducerea autovehiculului și siguranța traficului rutier. Chișinău, 2008, 237 p.
9. În ce țări mor cei mai mulți oameni în accidente rutiere provocate de alcool? Care este situația în România. <http://www.descopera.ro/dnews/13736887-in-ce-tari-mor-cei-mai-multi-oameni-in-accidente-rutiere-provocate-de-alcool-care-este-situatia-in-romania> (vizitat 21.04.2017).
10. Raport privind analiza situației condusului în stare de ebrietate în Republica Moldova: reabilitarea delincvenților și prevenirea recidivei. Chișinău 2016, -37 p. http://irp.md/uploads/files/2016-08/1471859156_1466531220_raport-dd-rom.pdf (vizitat 21.04.2017).
11. Avramescu N.; ș.a., Curs de Legislație Rutieră pentru școlile de șoferi, Editura Național, 1999, 528 p.
12. Alcoolul la volan: cum ne afectează și cât este de periculos. <https://www.auto-bild.ro/headline/alcoolul-la-volan-cum-ne-afecteaza-si-cat-de-periculos-71186.html> (vizitat 12.04.2017).
13. Alcoolul, cauza principală pentru un sfert din accidentele rutiere din UE. <http://www.ziare.com/stiri/accidente-rutiere/alcoolul-cauza-principala-pentru-un-sfert-din-accidente-rutiere-din-ue-1207725> (vizitat 27.04.2017).
14. Dispensarul Republican de Narcologie. <http://imspd.md/>.
15. Codul penal al Republicii Moldova. <http://lex.justice.md/md/331268/> (vizitat 28.04.2017).
16. Codul contravențional al Republicii Moldova. <http://lex.justice.md/md/330333/> (vizitat 28.04.2017).
17. Dopustimy'j uroven` soderzhaniya alkogolya v krovi. <http://autotraveler.ru/spravka/alcohol-in-europe.html#.WQeBBW4IHIW> (vizitat 30.04.2017).
18. Alcoolemia la volan. Iată ce pedepse se acordă în câteva țări ale lumii pentru asta. <http://autoblog.md/alcoolemia-la-volan-iata-ce-pedepse-se-acorda-in-cateva-tari-ale-lumii-pentru-asta/> (vizitat 12.04.2017).